

แนวคิดสิทธิมนุษยชน

รวบรวมโดย
หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม
สภาคริสตจักรในประเทศไทย

คำนำ

เอกสารเล่มนี้ หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม (พบส.) สภาคริสตจักรในประเทศไทย ได้รวบรวมขึ้นจากแหล่งความรู้หลายแหล่ง ทั้งที่เป็นหนังสือ เป็นเอกสารประกอบการประชุมสัมมนา หรือเผยแพร่ทั่วไป รวมถึงในอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการรณรงค์ และเผยแพร่ความรู้เรื่อง “สิทธิมนุษยชน” แก่คริสตจักรต่าง ๆ ที่จะเข้าใจ และมีนิมิตร่วมกันสนับสนุน หรือแก้ไขปัญหาทางด้านสิทธิมนุษยชนในคริสตจักร หรือในชุมชนสังคมต่อไปได้อย่างเหมาะสมตามบริบท และศักยภาพที่ตนเองมีอยู่

หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม หวังว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการส่งเสริมความเข้าใจ และงานสิทธิมนุษยชนสำหรับคริสตจักรท้องถิ่น คริสตจักรภาค และพี่น้องคริสตเตียนในสภาคริสตจักรในประเทศไทย

หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม

พฤษภาคม 2008

1. บทนำ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ คำว่า “สิทธิมนุษยชน” นั้น จึงนำคำนิยามจากหนังสือที่สำคัญ เพื่อเกิดความเข้าใจที่ตรง และสอดคล้องกันในวงกว้าง ดังนี้

1. พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “สิทธิมนุษยชน” ไว้ในมาตรา ๓ ว่า “สิทธิมนุษยชน หมายความว่า คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม”

2. ในหนังสือ ร้อยคำที่ควรรู้ โดยอาจารย์เสรี พงศ์พิศ นักพัฒนาอาวุโส ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ “สิทธิมนุษยชน” (Human right) หมายถึง สิทธิที่ติดตัวคนมาตั้งแต่เกิด หากขาดสิทธินี้แล้วคนจะอยู่ไม่ได้ สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าและสมศักดิ์ศรี สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองให้มีชีวิตอย่างมั่นคงปลอดภัย สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานให้คนเรามีเสรีภาพที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง คุณภาพของความเป็นคน และตอบสนองความต้องการของชีวิต ทางกาย จิตวิญญาณ และอื่น ๆ”

ดังนั้น สรุปได้ว่า “สิทธิมนุษยชน” (Human Rights) หมายถึง สิทธิอันชอบธรรมที่สูงสุดสำหรับมนุษย์ หรือสิทธิในความเป็นมนุษย์ เป็นคุณค่าที่เชื่อมโยงระหว่างมนุษย์ในสังคม เพื่อจะเสริมสร้างสันติภาพให้บุคคลในสังคมมีสันติสุข และมีศักดิ์ศรี สิทธิมนุษยชนตามความหมายข้างต้นนี้แบ่งออกเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ชาติ คือมนุษย์ทุกคนมีและได้รับสิทธินี้ เช่น สิทธิการมีชีวิตอยู่ของบุคคล การได้รับความยุติธรรม ความเป็นอิสระจากกิเลสหรือความบาป การบรรลุธรรมะสูงสุด เป็นต้น และสิทธิตามกฎหมาย ที่ได้บัญญัติขึ้นตามที่แต่ละรัฐหรือประเทศเห็นสมควร ทั้งนี้สิทธิตามกฎหมายนี้ของบุคคลย่อมแตกต่างกัน เช่น สิทธิการเป็นพลเมือง สิทธิในที่อยู่อาศัย สิทธิการทำงานการประกอบอาชีพ สิทธิทางการเมือง สิทธิการศึกษา สิทธิการนับถือศาสนา เป็นต้น

2. สถานการณ์ทั่วไป

1.ระดับประเทศ

เมื่อพิจารณาเรื่อง สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย พบว่าเรื่องนี้ได้ผูกพันกับนานาชาติ ซึ่งปรากฏในสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ได้ครอบคลุมทั้งสิทธิทางการเมือง สิทธิทางแพ่ง สิทธิพลเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม สิทธิทางวัฒนธรรม สิทธิในการพัฒนา ซึ่งต่อมาได้รับการบรรจุไว้ในกติการะหว่างประเทศ ๒ ฉบับที่รัฐบาลไทยได้ให้สัตยาบันแล้ว ในขณะที่กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางแพ่ง (พลเมือง) และสิทธิทางการเมือง ได้ระบุถึงสิทธิในชีวิต เนื้อตัว ร่างกายและสิทธิในความเสมอภาคและได้รับความเป็นธรรม ในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงสิทธิการมีส่วนร่วมในทางการเมือง สิทธิในการเลือกตั้งและสิทธิในการถือศาสนา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพจากการถูกแทรกแซงในชีวิตส่วนตัว การเคลื่อนย้ายและการเลือกถิ่นที่อยู่ในประเทศของตนและสิทธิในการสร้างครอบครัว กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิที่จะช่วยให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีศักดิ์ศรี เช่น สิทธิในการมีงานทำและได้รับความเป็นธรรมในการทำงาน การก่อตั้งสหภาพ การนัดหยุดงาน สิทธิในการศึกษาและการเข้าถึงสวัสดิการสังคมอื่นๆ ที่รัฐไทยมีหน้าที่จัดทำให้

ในส่วนของพันธกรณีนั้น เมื่อประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศหรืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนใด ๆ ภารกิจเบื้องต้นก็คือ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและแนวทางปฏิบัติให้อนุวัติการไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ นอกเหนือจากการที่จะต้องจัดทำรายงานต่อองค์กรหรือกลไกภายใต้องค์การสหประชาชาติที่กำกับดูแลรับผิดชอบให้เป็นไปตามกติกาหรืออนุสัญญานั้น ๆ ตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้ รัฐบาลก็ยังมีหน้าที่ที่จะต้องตอบข้อซักถามหรือข้อร้องเรียนที่มีมายังองค์กรและกลไกขององค์การสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องอีกด้วยจนถึงปัจจุบัน

ประเทศไทยได้จัดส่งรายงานว่าด้วยสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และด้านสถานภาพสตรีตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก และคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

รัฐไทยยังมีหน้าที่ที่สำคัญยิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามให้เป็นไปตามพันธกรณีโดยเคร่งครัดในการปกป้อง ค้ำครองและส่งเสริม กับทำให้สิทธิมนุษยชนของประชาชนที่บัญญัติไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศเป็นจริงให้ได้

นอกจากกรอบมาตรฐานระหว่างประเทศแล้ว ประเทศไทยยังมีกฎหมายภายในประเทศที่รับรองหลักสิทธิมนุษยชนหลายฉบับที่สำคัญ ก็คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งได้รับและยึดหลักการสำคัญของหลักการปฏิบัติและเหตุผลด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นสากลไว้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจนและค่อนข้างครบถ้วน โดยเฉพาะการกล่าวอ้างถึงหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครอง

แต่เมื่อพิจารณาต่อความเข้าใจของคนไทยในเรื่องสิทธิมนุษยชนแล้ว กลับพบว่า ยังมีความเข้าใจที่ล้นเหลืออยู่ บางส่วนเข้าใจว่า สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของการเดินขบวนประท้วง บางส่วนก็ว่าเป็นเรื่องของประเทศตะวันตก ซึ่งขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคนว่า ผู้มองเป็นใคร มีพื้นฐานประสบการณ์อย่างไร ประกอบอาชีพอะไร มีทัศนคติมุมมองทางการเมือง หรือเศรษฐกิจแบบใด เป็นต้น

ขณะเดียวกัน บางคนอาจจะรู้สึกว่าสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยกระตือรือร้นมาก เมื่อเปรียบเทียบกับยุคสมัยที่ประเทศที่ผ่านมา แต่ในขณะที่บางส่วนอาจมองว่าสถานการณ์ในทุกวันนี้เป็นยุคสมัยที่คนยากจนอยู่ในภาวะสุดแสนสาหัสเป็นหนี้เป็นสินล้นพ้นตัว สูญเสียที่ดินแหล่งทำมาหากินถูกขับไล่จากผืนแผ่นดินที่อาศัยอยู่มานานมาก ตลอดจนถูกกระหน่ำซ้ำเติมด้วยภัยพิบัติจากธรรมชาติและภัยพิบัติทางธรรมชาติจากวงการอุตสาหกรรมและทุนจากภายนอกที่เข้ามามีอิทธิพลเหนือวิถีชีวิตของเขา

แต่อย่างไรก็ตามในความเข้าใจที่แตกต่างกัน นั้น เป็นภาพแสดงสถานการณ์ และพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย ที่จะเป็นความเข้าใจอันถูกต้องของสังคมต่อไปในอนาคต

สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นประเด็นสำคัญในประเทศไทย พอสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาสถานะบุคคลของบุคคลบนพื้นที่สูง

ยังมีบุคคลบนพื้นที่สูงอีกจำนวนหนึ่ง ที่เป็นบุคคลดั้งเดิม และมีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็นสัญชาติไทย แต่ขาดหลักฐานทางเอกสาร เนื่องจากไม่เคยมีเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปสำรวจ ทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่มีสัญชาติไทย หรือไม่มีสถานะใด ๆ ทำให้เกิดผลกระทบ ได้แก่ ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพทางอาชีพ หรือการพัฒนาความรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ เป็นต้น

2) ปัญหาแรงงานต่างด้าว

แรงงานต่างด้าว จำนวน 1,200,000 คน ที่เดินทางมาจากประเทศ พม่า ลาว เขมร เป็นอีกกลุ่มของคนผู้ใช้แรงงานกับนายจ้างทั่วไปในประเทศไทย ซึ่งมักจะถูกเอาเปรียบด้านค่าจ้าง และสวัสดิการต่างๆ ถูกบังคับให้ทำงานหนัก หรือถูกล่อลวงเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี การค้ามนุษย์ ถ้าเป็นหญิงมักถูกนายจ้างลวนลาม ช่มชู้ เป็นต้น

3) ปัญหาแรงงานอพยพจากชนบทเข้าสู่เมือง

จากความยากจน การไร้ที่อยู่อาศัย ไร้ที่ทำกิน ไม่มีอาชีพ และรายได้ที่เพียงพอ เป็นเหตุให้คนอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ บุคคลเหล่านี้จึงมักถูกละเมิดด้านแรงงาน ได้รับค่าจ้างที่ไม่ธรรม ไม่มีสวัสดิการที่ดีพอ ถูกบังคับให้ทำงาน

4) ปัญหาที่ดินที่อยู่อาศัยที่ทำกิน

มีคนจำนวนมากที่อาศัยอยู่และประกอบอาชีพในพื้นที่ทางไกล คนเหล่านั้นไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือไม่มีอำนาจทางการเงินเพียงพอในการที่จะซื้อที่ดินมาเป็นของตนเอง ต่างจากคนที่มีความสามารถซื้อที่ดินมาครอบครองจำนวนมากจนเกินความ

จำเป็น ขณะเดียวกันรัฐบาลได้ประกาศเขตป่าต่าง ๆ ทับที่อยู่อาศัยที่ทำกินของชาวบ้าน ทำให้ไม่สามารถอาศัยอยู่หรือประกอบอาชีพในพื้นที่เดิมของตนเองได้ต่อไป

5) ผลกระทบจากนโยบายของรัฐ

จากการดำเนินการตามนโยบายของรัฐ ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สินของชาวบ้าน อย่างกว้างขวาง เช่น นโยบายการปราบปรามยาเสพติด โดยเฉพาะบุคคลบนพื้นที่สูง หรือชนเผ่ามักถูกมองว่าเป็นนักค้ายาเสพติด ทำให้มีหลายกรณีที่ชาวบ้านล่า (ถูกกระทำจนถึงแก่ชีวิต) โดยที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเลย รวมไปถึงการปราบปรามผู้มีอิทธิพลต่าง ๆ ที่ไม่ได้ดำเนินการขั้นตอนของกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

6) ปัญหารัฐบาลคุกคามองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชน

การทำงานขององค์กรเอกชน และภาคประชาชน ที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น บ่อยครั้งที่รัฐได้อาศัยกลไกของเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการ จับ รื้อ คั่น องค์กรหรือนักพัฒนาเอกชน ทำให้การทำงาน หรือความเคลื่อนไหว รวมถึงการไม่ส่งเสริมกระบวนการทำงานของภาคเอกชน ภาคประชาชนด้านสิทธิมนุษยชน จึงทำให้มีความยากลำบากในการทำงาน

7) ความรุนแรง และการละเมิดทางเพศ ต่อเด็กและสตรี

ปรากฏการณ์ที่สตรีและเด็กถูกคุกคามทั้งทางร่างกาย ทางเพศ และทางจิตใจ ไม่ว่าในเรื่อง การถูกข่มขืน การทารุณกรรม การละเมิดสิทธิทางเพศ ประกอบกับค่านิยมทางเพศที่มองผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศ ส่งผลกับสตรี และเด็กเป็นวงกว้าง และเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ ทั้งความรุนแรงในครอบครัว ในสถานศึกษา สถานที่ทำงาน

ความรุนแรง และการละเมิดต่อสตรี และเด็ก ผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นสามีและบุคคลในครอบครัว สาเหตุหลักมาจากการเมาสุราและติดสารเสพติด ในเด็กจะพบถูกกระทำรุนแรงทางเพศ ส่วนในสตรีมักจะถูกทำร้ายร่างกาย

2. ระดับสภาคริสตจักรในประเทศไทย

จากรายงานของการประชุมสมัชชา สภาคริสตจักรในประเทศไทย ครั้งที่ 29 สภาคริสตจักรในประเทศไทยแบ่งการบริหารงานออกเป็น 19 คริสตจักรภาค มีจำนวนคริสตจักรท้องถิ่น 605 แห่ง มีหมวดคริสเตียนและศาสนาธรรม 422 แห่ง มีจุดประกาศ 81 แห่ง และมีสมาชิกคริสตจักรจำนวน 145,195 คน

จำนวนสมาชิกคริสตจักรข้างต้นมีจำนวน 83,611 คน เป็นสมาชิกคริสตจักรกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ประกอบไปด้วยหลายเผ่าพันธุ์ อาทิเช่น กะเหรี่ยง ม้ง ลาหู่ จีน อาข่า ลีซอ เย้า เป็นต้น และ ต้องเผชิญกับปัญหาสิทธิมนุษยชน หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ ปัญหาสถานะบุคคลในประเทศไทย ปัญหาที่ดิน ที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน ปัญหาแรงงานอพยพ แรงงานข้ามชาติ ซึ่งที่กล่าวมาเป็นปัญหาใหญ่ และเป็นปัญหาเชิงโครงสร้าง ที่ต้องแก้ไขในระยะสั้นและระยะยาว

* สรุปประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญที่เกิดขึ้นในพื้นที่คริสตจักรสังกัดสภาคริสตจักรฯ เช่น

1. ปัญหาที่ดิน
2. ปัญหาผู้ลี้ภัย/แรงงานพลัดถิ่น
3. ปัญหาสัญชาติ/ สถานภาพส่วนบุคคล
4. ปัญหาการสูญเสียวัฒนธรรม/เอกลักษณ์
5. ปัญหาด้าน การศึกษา
5. ปัญหาสิทธิเด็ก สตรี
7. ปัญหาความไม่รู้กฎหมาย และสิทธิขั้นพื้นฐาน
8. ปัญหาเสรีภาพการนับถือศาสนา
9. ผู้บริโภค และการรักษาพยาบาล(เอดส์) เป็นต้น

* จากการสัมภาษณ์ผู้นำคริสตจักร เรื่อง "คริสตศาสนศาสตร์กับสิทธิมนุษยชนและการเมือง" 12-14 ตุลาคม 2001

ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ใน 3 ประเด็นแรก ที่คริสตจักรต่าง ๆ ได้นำมาวางแผนการทำงานและการแก้ไข บรรเทาปัญหาร่วมกัน คือ

- 1) ปัญหาเรื่องที่ดิน ที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน ซึ่ง ปัญหาที่ดิน เป็นปัญหาใหญ่ และมีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน
- 2) สัญชาติ/สถานบุคคล
- 3) ผู้ลี้ภัย/แรงงานพลัดถิ่น

เพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ในปี ค.ศ. 1993 สภาคริสตจักรในประเทศไทยจึงมีการตั้ง “แผนกสันติยุติธรรม” เพื่อรับผิดชอบงานด้านสิทธิมนุษยชนในสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยอยู่ในการบริหารของกองสังคมพัฒนาและบริการ (ปัจจุบันเรียกว่า หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม: พบส.) จนกระทั่ง ในปี 2003 ได้มีการพัฒนากระบวนการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนขึ้นในนามของ “กรรมการประสานงานสิทธิมนุษยชนคริสตจักรชนเผ่า สภาคริสตจักรในประเทศไทย” หรือ “กปสค” โดยมีตัวแทนของคริสตจักรภาคชนเผ่า 7 ภาค ได้แก่คริสตจักรภาคที่ 2 6 7 10 16 18 และ 19 เป็นกรรมการ กปสค. ในชุดเริ่มต้น มีคณะผู้บริหารงานสภาคริสตจักรฯ ผู้เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนเป็นที่ปรึกษา

ขณะเดียวกัน สภาคริสตจักรในประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิมนุษยชน จึงได้กำหนดเป็นนโยบายของสภาคริสตจักรในประเทศไทยใน ข้อที่ 3 นโยบายด้านพันธกิจต่อชุมชนว่า “ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี สิทธิ และสถานภาพ บทบาทและการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกชนเผ่าในการพัฒนาทั้งด้าน เศรษฐกิจ การศึกษา และสิทธิมนุษยชน” เพื่อให้คริสตจักรได้ดำเนินเป็นพันธกิจของตนเอง

3. คริสตศาสนศาสตร์ : สิทธิมนุษยชน

พระวาทะพระเจ้าได้ทรงตรัสสอนสำหรับการเคารพความเป็นมนุษย์ และให้รักซึ่งกันและกัน เหมือนที่พระองค์ทรงรักมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าคน ๆ นั้น จะเป็นใคร อยู่ในสถานะอย่างไร ซึ่งเป็นเรื่อง สิทธิมนุษยชน อย่างแท้จริง

ดังนั้น การเรียนรู้พระประสงค์ และน้ำพระทัยของพระเจ้าเรื่องสิทธิมนุษยชน จึงมีความสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อมนุษย์ทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่เชื่อ วางใจในพระเยซูคริสต์ จะสามารถแสดงความรัก พระเมตตา ความยุติธรรมของพระองค์ผ่านชีวิตของตนเองไปยังผู้อื่น ผู้ที่เดือดร้อน ผู้ที่ด้อยโอกาส ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือในสังคมได้

1. พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์

พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามฉายา

· **ปฐมกาล 1:27** “พระเจ้าจึงทรงสร้างมนุษย์ขึ้นตามพระฉายาของพระองค์ ตามพระฉายาของพระเจ้านั้น พระองค์ทรงสร้างมนุษย์ขึ้น และได้ทรงสร้างให้เป็นชายและหญิง”

· **ปฐมก 5:1-2** “ต่อไปนี้เป็นหนังสือลำดับพงศ์พันธุ์ของอาดัม เมื่อพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์นั้น พระองค์ทรงสร้างตามพระฉายาของพระเจ้า พระองค์ทรงสร้างเป็นชายและหญิง แล้วทรงอำนวยการให้เขา และทรงเรียกว่ามนุษย์ในวันที่พระองค์ได้ทรงสร้างนั้น”

การทรงสร้างมนุษย์ของพระเจ้านั้น ทรงสร้างตามแบบของพระองค์ และให้เป็นชายและหญิง ซึ่งหมายถึงความเท่าเทียม ความเสมอภาค ไม่ใช่ชายใหญ่ สูง กว่าหญิง หรือหญิงใหญ่ สูง กว่าชาย ความเป็นชายและความเป็นหญิง เป็นคุณค่าที่เสริมสร้าง เกื้อกูลกันและกัน ในการดำรงชีวิต และเติมชีวิตให้สมบูรณ์ มนุษย์ทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า เป็นพี่น้องร่วมในองค์พระบิดาเดียวกัน

คู่อุปถัมภ์

- **ปฐมก 2:18** พระเจ้าตรัสว่า "ไม่ควรที่ชายผู้นี้จะอยู่คนเดียว เราจะสร้างคู่อุปถัมภ์ที่สมกับเขาขึ้น"

กายเดียวกัน

แท้จริงมนุษย์ไม่ว่าหญิง หรือชาย ทั้งสองต่างก็เป็นกายเดียวกัน เนื่องจากว่าฝ่ายหนึ่งเกิดมาเพื่ออีกฝ่ายหนึ่ง

- **ปฐมกาล 2: 21-23** “แล้วพระเจ้าจึงทรงกระทำให้ชายนั้นหลับสนิท ขณะที่เขาหลับสนิทอยู่ พระองค์ทรงชักกระดูกซี่โครงอันหนึ่งของเขามา แล้วทำให้เนื้อติดกันเข้าแทนกระดูกอย่างเดิม ส่วนกระดูกซี่โครงที่พระเจ้าได้ทรงชักออกจากชายนั้น พระองค์ทรงสร้างให้เป็นหญิง แล้วทรงนำมาให้ชายนั้น ชายจึงว่า "นี่แหละ กระดูกจากกระดูกของเรา เนื้อของเรา จะต้องเรียกว่าหญิง เพราะหญิงนี้ออกมาจากชาย"

ดังนั้น มนุษย์ไม่ว่าชาย หรือหญิง การเป็นกายเดียวกัน การทำร้าย การกดขี่ ช่มเหิง จึงเป็นเหมือนการทำร้าย และกดขี่ห่มเหิงตนเองด้วย แต่การที่รักกัน การที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นั้น ก็เป็นเหมือนการกระทำดีต่อกันและต่อตนเอง เช่นกัน

2. มนุษย์ทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรี

พระเจ้าทรงสร้างทุกคน และทรงประทานเกียรติ และศักดิ์ศรีให้มนุษย์ทุกคน ไม่ว่าคนนั้นจะอยู่ในสภาพ สถานะเช่นไร เป็นชาย หญิง เด็ก คนชรา คนยากจน คนมั่งคั่ง ศักดิ์ศรีกับเกียรติจากพระเจ้านั้น พระองค์ให้อย่างเท่าเทียมกัน

- **สดุดี 8:4-5** “มนุษย์เป็นผู้ใดเล่าซึ่งพระองค์ทรงระลึกถึงเขา และบุตรของมนุษย์เป็นใครเล่า ซึ่งพระองค์ทรงเยี่ยมเขา เพราะพระองค์ทรงสร้างเขาให้ต่ำกว่าพระเจ้าแต่หน่อยเดียว และสวมศักดิ์ศรีกับเกียรติให้แก่เขา”

- **โยบ 7:17-18** “มนุษย์เป็นอะไร พระองค์จึงทรงถือว่าเขาลำคัญนัก และที่พระองค์ใส่พระทัยเขา ทรงเยี่ยมเขาทุกเช้า ทรงลองดูเขาทุกขณะ”

เกียรติ คือ การเคารพ การยกย่องนับถือ คุณงามความดี

- **1 เปโตร 2:17** “จงให้เกียรติแก่ทุกคน จงรักบรรดาพี่น้อง จงยำเกรงพระเจ้า และจงถวายเกียรติแด่มหากษัตริย์”

- **1 ซามูเอล 2 :30** “เพราะฉะนั้นพระเยโฮวาห์พระเจ้าของอิสราเอลจึงตรัสว่า 'เราพูดจริงๆ ว่าพงศ์พันธุ์ของเจ้าและพงศ์พันธุ์บิดาของเจ้าจะเข้าออกต่อหน้าเราอยู่เป็นนิตย์' แต่บัดนี้พระเจ้าทรงประกาศว่า 'ขอให้การนั้นห่างไกลจากเรา เพราะว่าผู้ที่ให้เกียรติแก่เรา เราจะให้เกียรติและบรรดาผู้ที่ดูหมิ่นเรา ผู้นั้นจะถูกดูหมิ่น' ”

ศักดิ์ศรี คือ ความมีคุณค่าแก่การยกย่อง (ในเกียรติที่มีอยู่)

- **โรม 8:30** “และบรรดาผู้ที่พระองค์ได้ทรงตั้งไว้แล้ว พระองค์ได้ทรงเรียกมาด้วย และผู้ที่พระองค์ได้ทรงเรียกมานั้น พระองค์ทรงโปรดให้เป็นผู้ชอบธรรม และผู้ที่พระองค์ทรงโปรดให้เป็นผู้ชอบธรรม พระองค์ก็ทรงโปรดให้มีความศักดิ์ศรีด้วย”

3. พระเจ้าสั่งในมนุษย์รักซึ่งกันและกัน อย่างยุติธรรม

พระเยซูคริสต์ได้ทรงให้บัญญัติใหม่ท่ามกลางมนุษย์ทั้งปวง คือให้เจ้ารักซึ่งกันและกัน ความรักที่พระเจ้าสั่งให้มนุษย์รักกันนั้น เป็นลักษณะความรักที่มาจากพระเจ้าถึงมนุษย์ โดยการยกโทษ เสียสละเพื่อไถ่มนุษย์ให้รอด จึงต้องรักกันฉันนั้น โดยการยกโทษ เสียสละ ช่วยเหลือมนุษย์ด้วยกัน เพื่อไถ่ชีวิตออกมาจากความทุกข์ยาก ลำบาก และพบกับความรอดของพระเจ้า มนุษย์ทุกคนที่รักกัน ก็บังเกิดมาจากพระเจ้า และรู้จักพระเจ้า ความรักของพระองค์ก็สมบูรณ์อยู่ในเรา

- **ยอห์น 13: 34** “เราให้บัญญัติใหม่ไว้แก่เจ้าทั้งหลาย คือให้เจ้ารักซึ่งกันและกัน เรารักเจ้าทั้งหลายมาแล้วอย่างไร เจ้าจงรักกันและกันด้วยอย่างนั้น”

• **1 เธสะโลนิกา 3: 12** “และขอพระเป็นเจ้า ทรงให้ท่านทั้งหลายจำเริญและบริบูรณ์ไปด้วยความรักซึ่งกันและกัน และรักคนทั้งปวง เหมือนเรารักท่านทั้งหลายดุจกัน”

• **1 เปโตร 4: 8** “ที่สำคัญยิ่งกว่าอะไรหมกก็คือจงรักซึ่งกันและกันให้มาก เพราะว่าความรักกลบล้างความผิดมากมายได้”

พระเจ้าให้เรารักกันอย่างยุติธรรม

• **อพย 23: 2** “อย่าทำชั่วตามอย่างคนจำนวนมากที่เขาทำกันนั้นเลย อย่าอ้างพยานล้าเอียงเข้าข้างคนหมู่มา จะทำให้ขาดความยุติธรรมไป **23 :8** อย่ารับสินบนเลย เพราะว่าสินบนทำให้คนตาดีกลายเป็นคนตาบอดไป และอาจพลิกคดีของคนชอบธรรมเสียได้ ,

• **สดด 82: 3-4** “จงให้ความยุติธรรมแก่คนอ่อนเปลี้ยและกำพร้าบิดา จงดำรงสิทธิของผู้ที่ทุกข์ยาก และคนสิ้นเนื้อประดาตัว จงช่วยคนอ่อนเปลี้ยและคนขัดสนให้พ้นช่วยกู้เขาจากมือของคนอธรรม”

4. พระเจ้าให้เราทำงานเพื่อประชากรของพระองค์พ้นจากการเป็นทาส

พระเจ้าทรงเรียกโมเสส เพื่อทำหน้าที่ยกเลิกสิทธิของคนขึ้นสูง (กลับคืนมา) ในประวัติศาสตร์อิสราเอล ที่ตกเป็นทาสในอียิปต์ พระเจ้าทรงเรียกและมอบหมายให้โมเสสไปยังประชากรของพระองค์ เพื่อคืนสิทธิความเป็นไทแก่คนเหล่านั้น

• **อพย 3 : 7-8** “พระเจ้าตรัสว่า "เราเห็นความทุกข์ของประชากรของเราที่อยู่ในประเทศอียิปต์แล้ว เราได้ยินเสียงร้องของเขา เพราะการกดขี่ของพวกนายงาน เรารู้ถึงความทุกข์ร้อนต่างๆของเขา เราลงมาเพื่อจะช่วยเหลือเขาให้รอดจากมือชาวอียิปต์ และนำเขาออกจากประเทศนั้น ไปยังแผ่นดินที่อุดมกว้างขวาง เป็นแผ่นดินที่มีน้ำนม และน้ำผึ้งไหลบริบูรณ์ คือไปยังที่อยู่ของชาวคานาอัน คนฮิตไทต์ คนอามอไรต์ คนเปอร์สซี คนฮีไวต์ และคนเญบลู”

การเป็นปากเสียงแทนคนเหล่านั้น ที่ด้อยโอกาสกว่า

• **สภษ 31: 8** “จงอ้าปากของเจ้าแทนคนใบ้ เพื่อสิทธิของทุกคนที่ถูกทิ้งร้างอยู่”

ไม่ลืมตนทำการชมเชยคนอื่นที่ดีน้อยกว่า

• **อพย 22 :21** "เจ้าอย่าบีบบังคับหรือชมเชยคนต่างด้าวเลย เพราะเจ้าทั้งหลายเคยเป็นคนต่างด้าวอยู่ในประเทศอียิปต์”

• **อพยพ 23: 9** "เจ้าอย่าชมเชยคนต่างด้าว เพราะเจ้ารู้จักใจคนต่างด้าวแล้ว เพราะว่าเจ้าทั้งหลายก็เคยเป็นคนต่างด้าวในประเทศอียิปต์มาก่อน”

พันธบริการที่ผู้เชื่อทุกคน ได้รับมอบหมายจากพระเจ้า ก็คือการช่วยเหลือผู้คนในสังคมให้เป็นไท ให้พ้นจากการเป็นทาสแห่งความบาป การตกอยู่ในสภาพที่บาปครอบครองที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ต้องทุกข์ทรมาน และต้องการการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนจากคนของพระเจ้า

5. พระคริสต์มาเพื่อเราทุกคนจะได้ชีวิตที่ครบสมบูรณ์

ชีวิตที่ครบบริบูรณ์ในพระเจ้า

ประการแรก หมายถึง ชีวิตที่พระเจ้าทรงโปรดเลี้ยงดู ค้ำครอง รักษา

พระองค์จะทรงประทานทุกสิ่งที่ดีจำเป็น สำหรับการดำเนินชีวิตของเรารวันต่อวัน และทรงประทานให้อย่างพอดีกับความต้องการ พระองค์จะไม่ทรงให้เราจนเกินความจำเป็น หรือให้เราขัดสนจนไม่เหลืออะไรเลย

• **สดดี 23:1** บอกว่า “พระเจ้าเลี้ยงดูข้าพเจ้าดุจเลี้ยงแกะ ข้าพเจ้าจะไม่ขัดสน”
เราจึงต้องเลี้ยงดู ซึ่งกันและกัน

• **1 ทิโมธี บทที่ 5: 8** “ถ้าแม่ผู้ใดไม่เลี้ยงดูวงศ์ญาติของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนในบ้านเรือนของตน ผู้นั้นก็ได้ปฏิเสธพระศาสนาเสียแล้ว และชั่วยิ่งกว่าคนที่ไม่ได้เชื่อเสียอีก”

ประการที่สอง คือ ชีวิตที่พระองค์จะทรงประทานชีวิตอันเป็นนิรันดร์ให้เรา เป็นชีวิตที่
เราพ้นจากการพิพากษาลงโทษ และพ้นจากความตายไปสู่ชีวิตแล้ว คือพระองค์จะทรงรับชีวิตจิตวิญญาณของเราไปอยู่กับพระองค์ ดังที่ปรากฏในพระธรรม

• **ยอห์น 14:1-3** ว่า “อย่าให้ใจท่านทั้งหลายวิตกเลย ท่านวางใจในพระเจ้า จงวางใจในเราด้วย ในพระนิเวศของพระบิดาเรามีที่อยู่เป็นอันมาก ถ้าไม่มีเราคงได้บอกท่านแล้ว เพราะเราไปจัดเตรียมที่ไว้สำหรับท่านทั้งหลาย เมื่อเราไปจัดเตรียมที่ไว้สำหรับท่านแล้ว เราจะกลับมาอีกรับท่านไปอยู่กับเรา เพื่อว่าเราอยู่ที่ไหนท่านทั้งหลายจะได้อยู่ที่นั่นด้วย”

• **วิวรณ์ 21 : 3-4** กล่าวว่า “ดูเถิด พลัปปลาของพระเจ้าอยู่กับมนุษย์แล้ว พระองค์จะทรงสถิตกับเขา เขาจะเป็นชนชาติของพระองค์ และพระเจ้าเองจะประทับอยู่กับเขา พระเจ้าจะทรงเช็ดน้ำตาทุก ๆ หยดจากตาของเขา ความตายจะไม่มีอีกต่อไป การคร่ำครวญ การร้องไห้ และการเจ็บปวดจะไม่มีอีกต่อไป เพราะยุคเดิมนั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว”

ดังนั้น พระเยซูคริสต์ เสด็จเข้ามาบังเกิดเป็นมนุษย์ เพื่อเราทั้งหลาย จะได้ชีวิต และมีชีวิตอยู่ในพระองค์ เป็นชีวิตที่ครบบริบูรณ์ พระองค์ไม่ปรารถนาให้คนหนึ่งคนใดผิดพลาด หรือพลั้งเผลอที่จะได้รับพระคุณของพระเจ้าในเรื่องนี้ แม้แต่คนเดียว ไม่ว่าคนนั้นจะอยู่ที่ไหน หน้าที่ของผู้ที่เชื่อในพระองค์ คือต้องหยิบบั้น ชีวิตที่ครบสมบูรณ์ของพระเจ้าไปยังบุคคลเหล่านั้นในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกสถานการณ์

สรุป

① สิทธิเป็นของพระเจ้า

สิทธิในฐานะผู้ทรงอำนาจในการสร้าง

- ปฐม 1:1 “ในปฐมกาล พระเจ้าทรงเนรมิตสร้าง”
- ปฐม 2:1 “ฟ้าและแผ่นดิน และบริวารทั้งสิ้น ที่มีอยู่ในนั้น พระเจ้าทรงสร้างสำเร็จดังนี้แหละ”
- ยอห์น 1:3 “พระเจ้าทรงสร้างสิ่งทั้งปวงขึ้นมาโดยพระวาตะ ในบรรดาสิ่งที่เป็นมานั้นไม่มีสักสิ่งเดียวที่ได้เป็นมานอกเหนือพระวาตะ”

สิทธิในการเป็นเจ้าของ

- สดด 22:28 “เพราะอำนาจการปกครองเป็นของพระเจ้า และพระองค์ทรงครอบครองเหนือบรรดาประชาชาติ”
- สดด 96 4 “เพราะพระเจ้านั้นยิ่งใหญ่ และสมควรจะสรรเสริญอย่างยิ่ง พระองค์ทรงเป็นที่เกรงกลัวเหนือพระทั้งปวง”
- ฉลข 32 : 8 “เมื่อผู้สูงสุดประทานมรดกแก่บรรดาประชาชาติ เมื่อพระองค์ทรงแยกพงศ์พันธุ์ของมนุษย์ พระองค์ทรงกั้นเขตของชนชาติทั้งหลาย ตามจำนวนคนอิสราเอล*”
- ยรม 31:35-36 “พระเจ้าผู้ทรงให้ดวงอาทิตย์เป็นสว่างกลางวัน และทรงให้ระเบียบตายตัวของดวงจันทร์ และทรงให้บรรดาดวงดาวเป็นสว่างกลางคืน ผู้ทรงกวานทะเลให้คลื่นกำเริบ พระนามของพระองค์ คือพระเจ้าจอมโยธา ตรัสตั้งนั้นว่า ถ้าระเบียบตายตัวนี้ต้องพรากไปจากต่อหน้าเรา .....

② สิทธิเป็นของประทานมาจากพระเจ้า

- ปฐม 1:28-30 “พระเจ้าทรงอวยพระพรแก่มนุษย์ ตรัสแก่เขาว่า "จงมีลูกดกทวีมากขึ้นจนเต็มแผ่นดิน **จงมีอำนาจเหนือแผ่นดิน จงครอบครอง**ฝูงปลาในทะเล และฝูงนกในอากาศ กับบรรดาสัตว์ที่เคลื่อนไหวบนแผ่นดิน" พระเจ้าตรัสว่า "ดูเถิด เราให้พืชที่มีเมล็ดทั้งหมด ซึ่งมีอยู่ทั่วพื้นแผ่นดิน และต้นไม้ทุกชนิดที่มีเมล็ดในผลของมันแก่เจ้า เป็นอาหารของเจ้า ฝ่ายสัตว์ทั้งหลายบนแผ่นดิน นกทั้งปวงในอากาศและบรรดาสัตว์เลื้อยคลานบนแผ่นดินทุกสิ่งทุกอย่างที่มีลมปราณนั้น เราให้พืชเขียวสดทั้งปวงเป็นอาหาร" ก็เป็นดังนี้”
- ยอห์น 5 : 26-27 “ เพราะว่าพระบิดาทรงมีชีวิตในพระองค์เองฉันใด พระองค์ก็ได้ทรงประทานให้พระบุตรมีชีวิตในพระองค์ฉันนั้น และได้ทรงประทานให้พระบุตรมีสิทธิอำนาจที่จะพิพากษา เพราะพระองค์ทรงเป็นบุตรมนุษย์”

4. บทบาทของคริสตจักร ภาคและท้องถิ่น

"จงให้ความยุติธรรมหลังไถ่ลงอย่างน้ำ และให้ความชอบธรรมเป็นอย่างลำธารที่ไหลอยู่เป็นนิตย์" (อาโมส 5:24) และที่จะทำความชอบธรรมและความยุติธรรม ก็เป็นที่โปรดปรานแด่พระเจ้ามากกว่าเครื่องสักการบูชา (สภษ. 21:3)

ด้วยพระวาระของพระเจ้า จึงเป็นหน้าที่ของคริสเตียนและคริสตจักรที่พระเจ้าทรงตั้งขึ้น ต้องกระทำ และรับผิดชอบต่องานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นการคืนศักดิ์ศรีของมนุษย์ที่พระเจ้าประทาน ให้แก่ตนเองและเพื่อนมนุษย์ เป็นการสร้างคุณค่า และการเคารพซึ่งกันและกัน

4.1 แนวทางในการตอบสนองงานสิทธิมนุษยชน

- 1) คริสตชนต้องเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน
- 2) กำหนดให้งานด้านสิทธิมนุษยชนเป็นพันธกิจหนึ่งของสภาคริสตจักรในทุกระดับ โดยจัดตั้งคณะทำงานและมืงบประมาณ แผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

จากแนวทางการตอบสนองงานสิทธิมนุษยชนข้างต้น คริสตจักรของสภาคริสตจักรในประเทศไทย จะสามารถดำเนินการเพื่อพระประสงค์ขององค์พระผู้เป็นเจ้าจนสำเร็จได้ ก็โดยที่คริสตจักรได้แสดงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่ออย่างน้อย ดังนี้

❶ คริสตจักรภาค

คริสตจักรภาคเป็นที่รวมของคริสตจักรท้องถิ่น หมวดคริสเตียน หรือศาสนาหลาย ๆ แห่งเข้าด้วยกัน ตามเขตที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ตามประวัติศาสตร์ ตามภาษา หรือวัฒนธรรม

บทบาทหน้าที่ของคริสตจักรภาค ที่จะมีส่วนในพันธกิจ และงานตอบสนองสิทธิมนุษยชน ทั้งที่คริสตจักรภาคจะดำเนินการเอง หรือสนับสนุนให้คริสตจักรท้องถิ่นในสังกัดเป็นผู้ดำเนินการ เช่น

- (1) รณรงค์ สร้างความตระหนักให้กับคริสตจักรท้องถิ่น ได้เข้าใจในปัญหาและสถานการณ์ สิทธิมนุษยชน อย่างกว้างขวาง และทั่วถึง

- (2) ประสานองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน และเป็นองค์กรที่รับรองกิจกรรมโครงการของคริสตจักรท้องถิ่นที่จะตอบสนอง และแก้ไขปัญหา

- (3) เป็นผู้แสวงหาแหล่งทรัพยากร แหล่งงบประมาณ แหล่งความรู้ ประสพการณ์ และการช่วยเหลือที่จำเป็น ให้กับคริสตจักร ท้องถิ่น

- (4) จัดตั้งงานสิทธิมนุษยชนขึ้นในการบริหารจัดการและพันธกิจของคริสตจักรภาค

❷ คริสตจักรท้องถิ่น หมวดคริสเตียน หรือศาสนาธรรม

คริสตจักรท้องถิ่น หมวดคริสเตียน หรือศาสนาธรรม เป็นที่รวมของบรรดาผู้ที่เชื่อ และวางใจในพระเยซูคริสต์ เพื่อการนมัสการสรรเสริญพระเจ้า และการทำพันธกิจรับใช้พระเจ้าร่วมกัน ในสถานที่ และเวลาที่เป็นประจำ ต่อเนื่อง

ดังนั้น คริสตจักรท้องถิ่น หมวดคริสเตียน หรือศาสนาธรรม จึงเป็น(มูล)ฐานของการปฏิบัติพันธกิจรับใช้พระเจ้าในสังคม หรือชุมชน ซึ่งในงานสิทธิมนุษยชนนั้น คริสตจักรท้องถิ่น หมวดคริสเตียน หรือศาสนาธรรม สามารถดำเนินการได้ คือ

- (1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักรู้อย่างถูกต้อง เรื่องสิทธิมนุษยชนให้กับสมาชิกของตนเอง และสมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยการเทศนา การสอนพระวาระพระเจ้า การประชุม การสัมมนา หรือการอบรม ดูงาน เป็นต้น

- (2) รวบรวมข้อมูลกรณีสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล เพื่อการประสานงาน การส่งต่อความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น ไปยังองค์กร หรือหน่วยงานที่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไปได้ เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการศรัทธาสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลปกครอง มูลนิธิเด็ก มูลนิธิเพื่อนหญิง มูลนิธิปวีณา หรือองค์กรรัฐ และเอกชน อื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ เป็นต้น

- (3) จัดทำกิจกรรมโครงการ หรืองบประมาณในการทำกิจกรรมโครงการของตนเองในพื้นที่เพื่อให้ความรู้ การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา สิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นกับสมาชิก หรือบุคคลในชุมชน

5. สรุป

เรื่อง สิทธิมนุษยชน ไม่ใช่เรื่องไกลตัว แต่เป็นเรื่องของบุคคลในสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกัน และบ่อยครั้งที่แต่ละคนได้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น บ่อยครั้งที่ได้เมินเฉย ละเอียด ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ผู้ที่ถูกละเมิด ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน หรือรับความเสียหายทางสิทธิมนุษยชน ดังนั้น การตระหนักในฐานะ และหน้าที่ที่เป็นมนุษย์ เป็นสิ่งทรงสร้างของพระเจ้า และพระเจ้าทรงมอบหมายหน้าที่ให้ดูแล รักษา และให้มนุษย์ทุกคนรักซึ่งกันและกันนั้น จึงต้องกระทำให้เกิดผล และเป็นผลที่เกิดความยั่งยืน ความสันติสุขท่ามกลางมนุษย์ทุกคนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คริสตจักร ที่เป็นศูนย์ผู้ที่เชื่อ วางใจในพระเจ้า

อย่างไรก็ตาม แท้จริงแล้วคริสตจักรไทยได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบงานสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยมานานแล้ว โดยเริ่มจากการประกาศพระกิตติคุณของมิชชันนารี เรื่อยมาจนถึงผู้นำคริสตจักรที่เป็นคนไทยในปัจจุบัน โดยผ่านงานสังเคราะห์ งานการศึกษา งานการพยาบาล งานพัฒนาสังคมต่าง ๆ เป็นต้น จากการทำงานพบว่าในสังคมไทยยังคงมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนมากมาย หลายเรื่อง จึงยังคงเป็นงานที่ท้าทายคริสตจักรไทยที่จะร่วมรับผิดชอบต่อไป

ภาคผนวก

1. สนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

สาระสำคัญ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนประกอบด้วยบทบัญญัติส่วนใหญ่เกี่ยวกับสิทธิผนวกกับเรื่องของหน้าที่รวมทั้งสิ้น 30 มาตรา โดยมนุษย์ทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามปฏิญญานี้ ดังที่มาตรา 1 และ 2 แห่งปฏิญญาวางหลักไว้คือ มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรี อิสระภาพ และเสมอภาคกัน(มาตรา 1) และ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ (มาตรา 2) หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าปฏิญญาสากลนั้นตั้งบนเสาหลักพื้นฐานในการรับรองสิทธิ 4 ประการ(ตามแนวคิดของเรเน แคลชั่น) คือ

ประการที่แรก : การรับรองสิทธิส่วนบุคคล (ปรากฏในมาตรา 3-11)

- มาตรา 3 สิทธิในชีวิตร่างกายและเสรีภาพ
- มาตรา 4 ความเป็นอิสระจากการเป็นทาส
- มาตรา 5 อิสระจากการทรมาน การลงโทษหรือการปฏิบัติที่ต่ำช้า
- มาตรา 6 สิทธิที่จะเป็นบุคคลตามกฎหมาย
- มาตรา 7 สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเสมอภาคกัน
- มาตรา 8 สิทธิที่จะได้รับการเยียวยาทางศาลจากการถูกละเมิดสิทธิ
- มาตรา 9 อิสระจากการถูกจับกุม คุมขังหรือเนรเทศโดยพลการ
- มาตรา 10 สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมจากการพิจารณาคดี
- มาตรา 11 สิทธิในคดีอาญาที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าผิดจริง

ประการที่สอง : การรับรองสิทธิซึ่งเป็นของปัจเจกบุคคลในความสัมพันธ์ของเขากับกลุ่มสังคมซึ่งตนเข้าไปมีส่วนร่วม (ปรากฏในมาตรา 12-17)

มาตรา 12 สิทธิที่จะไม่ถูกแทรกแซงหรือโจมตีในกิจอันเป็นส่วนตัว ครอบครัวเกียรติยศ

มาตรา 13 สิทธิในการเดินทางและย้ายที่อยู่และออกนอกประเทศ

มาตรา 14 สิทธิที่จะขอลี้ภัยในประเทศอื่น

มาตรา 15 สิทธิในการถือสัญชาติ

มาตรา 16 สิทธิในการส มรสและการสร้างครอบครัว

มาตรา 17 สิทธิในการที่จะมี/เป็นเจ้าของทรัพย์สิน

ประการที่สาม : การรับรองความเป็นอิสระภาพของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ปรากฏมาตรา 18-21)

มาตรา 18 สิทธิในเสรีภาพที่จะมีความคิด มโนธรรมและศาสนา

มาตรา 19 เสรีภาพในความคิดเห็น การแสดงออก การรับฟังหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

มาตรา 20 สิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ

มาตรา 21 สิทธิในการเลือกตั้งและการได้รับการบริการสาธารณะ

ประการที่สี่ : การรับรองสิทธิอันเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม (ปรากฏในมาตรา 22-28)

มาตรา 22 สิทธิในสวัสดิการทางสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

มาตรา 23 สิทธิในการเลือกงาน การได้รับค่าแรง และการจัดตั้งสหภาพแรงงาน

มาตรา 24 สิทธิในการพักผ่อนและการมีวันหยุด

มาตรา 25 สิทธิในมาตรฐานการครองชีพ มารดาและเด็กจะต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ

มาตรา 26 สิทธิในการศึกษา ต้องมีการศึกษาแบบให้เปล่าในการศึกษาภาคบังคับ

มาตรา 27 สิทธิในการเข้าร่วมศิลปวัฒนธรรม

มาตรา 28 สิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากระเบียบของสังคม

ในส่วน of มาตรา 29 นั้นเป็นการกำหนดมิใช่บทบัญญัติในการรับรองสิทธิ แต่เป็นการบัญญัติเกี่ยวกับ “หน้าที่” และ “ข้อจำกัดการใช้สิทธิ” ใน **มาตรา 29 (1)** เป็นเรื่องหน้าที่ของมนุษย์ต่อชุมชน **มาตรา 29 (2) (3)** เป็นเรื่องของการจำกัดสิทธิ คือ การใช้สิทธิเสรีภาพของบุคคลอาจตกอยู่ภายใต้กฎหมายที่กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกันในการนับถือและเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดความเป็นธรรม ความสงบเรียบร้อยของสังคม และการใช้สิทธิ อิสระภาพ เสรีภาพของบุคคลจะใช้ให้ขัดต่อหลักการและความมุ่งประสงค์ของสหประชาชาติไม่ได้ และตาม **มาตรา 30** จำกัดว่าห้ามตีความปฏิญญาไปในทางรอนสิทธิของบุคคล (ข้อมูลจาก Learners.in.th/blog/piyaporn-396/27181)

1.2 อนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก

สาระสำคัญ

อนุสัญญาว่าด้วยเด็กประกอบด้วยบทบัญญัติ 54 ข้อ ได้แก่เรื่องเกี่ยวข้องกับสิทธิของเด็กโดยตรง ซึ่งเน้นหลักพื้นฐาน 4 ประการ และแนวทางในการตีความอนุสัญญาทั้งหมดฉบับ ได้แก่

1) การห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็ก และการให้ความสำคัญแก่เด็กทุกคนเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน

- 2) การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก
- 3) สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม
- 4) สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็ก และการให้ความสำคัญกับความคิดเห็นเหล่านั้น

วันที่มีผลบังคับใช้

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2533

ถ้อยแถลงตีความ / ข้อสงวน

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้โดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2535 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 โดยได้ตั้งข้อสงวนเมื่อเข้าเป็นภาคีไว้ 3 ข้อ ได้แก่

ข้อ 7 เรื่องการจดทะเบียนเกิด และการให้สัญชาติแก่ผู้ลี้ภัย หรือผู้อพยพที่เกิดในประเทศไทย

ข้อ 22 เรื่องสถานะของเด็กผู้ลี้ภัย

ข้อ 29 (ค) เรื่องสิทธิการศึกษาของชนกลุ่มต่างๆ ที่จะสามารถดำรงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยมของเด็กตนเองได้

การถอนข้อสงวน

ประเทศไทยได้ถอนข้อสงวนข้อที่ 29 เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2540

1.3 อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีใน

สาระสำคัญ

วัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญานี้ คือการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ รวมทั้งการประกันว่าสตรีและบุรุษมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติและดูแลจากรัฐอย่างเสมอภาคกัน ได้แก่

1) กล่าวถึงคำจำกัดความของคำว่าเลือกปฏิบัติต่อสตรี (discrimination against women) พันธกรณีของรัฐบาลว่า มาตรการที่รัฐบาลต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าของสตรี มาตรการเร่งด่วนชั่วคราวเพื่อสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีอย่างแท้จริง ซึ่งจะไม่ถือว่าการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ การปรับรูปแบบทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี และการปราบปรามการลักลอบค้า และแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากสตรี

2) กล่าวถึงความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีในด้านการเมืองและการดำรงชีวิต (public life) ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เช่น สิทธิในการเลือกตั้ง การสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ความเท่าเทียมกันในกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และการศึกษา

3) กล่าวถึงการที่สตรีจะได้รับการดูแลทางเศรษฐกิจ โดยได้รับความเท่าเทียมกันในด้านสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานและสิทธิด้านแรงงาน รวมถึงการป้องกันความรุนแรงต่อสตรีในสถานที่ทำงาน ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ โดยเฉพาะสตรีมีครรภ์และหลังคลอดบุตร การที่รัฐบาลจะประกันความเป็นอิสระของสตรีด้านการเงินและความมั่นคงด้านสังคม และการให้ความสำคัญแก่สตรีในชนบท ทั้งในด้านแรงงานและความเป็นอยู่

4) กล่าวถึงความเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในด้านกฎหมาย โดยเฉพาะในด้านกฎหมายแพ่ง และกฎหมายครอบครัว ซึ่งเป็นการประกันความเท่าเทียมกันในชีวิตส่วนบุคคล

5) กล่าวถึงการจัดตั้งคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ พันธกรณีในการจัดทำรายงานของรัฐบาล การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ และการมีส่วนร่วมของทบวงชำนาญพิเศษที่เกี่ยวข้อง

6) กล่าวถึงการมิให้ตีความข้อบทของอนุสัญญาที่จะขัดต่อกฎหมายภายในที่ดำเนินการมากกว่าที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่ การนำพันธกรณีไปปฏิบัติในระดับประเทศ การเปิดให้ลงนามและกระบวนการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา การแก้ไขอนุสัญญา เงื่อนไขการมีผลบังคับใช้ของอนุสัญญา การตั้งข้อสงวน การขัดแย้งในการตีความระหว่างรัฐภาคี

วันที่มีผลบังคับใช้

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2522 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2524 สำหรับพิธีสารเลือกรับ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2542 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2543

ถ้อยแถลงตีความ / ข้อสงวน

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้โดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2528 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2528 โดยได้ตั้งข้อสงวนเมื่อเข้าเป็นภาคีไว้จำนวน 7 ข้อ ได้แก่

- ข้อ 7 เรื่องความเสมอภาคทางการเมือง และการรับตำแหน่งราชการ
- ข้อ 9 การถือสัญชาติของบุตร
- ข้อ 11 สิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน
- ข้อ 15 การทำนิติกรรม
- ข้อ 16 ความเสมอภาคในครอบครัว
- ข้อ 29 การตีความ และการระงับข้อพิพาท

การถอนข้อสงวน

ประเทศไทยได้ถอนข้อสงวนตามลำดับ ดังนี้

ข้อ 11 วรรคหนึ่ง (ข) เกี่ยวกับสิทธิและโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2533

ข้อ 15 วรรคสาม เกี่ยวกับการทำสัญญา เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2533

ข้อ 9 วรรคสอง เกี่ยวกับการถือสัญชาติของบุตร เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2535 โดยได้แก้ไขพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และออกเป็นพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 เพื่อให้บุตรของหญิงไทยสามารถมีสัญชาติไทยได้โดยหลักสายโลหิต ตามหลักเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย

ข้อ 7 เกี่ยวกับความเสมอภาคทางการเมืองและการรับตำแหน่งราชการ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2538 ซึ่งหลังจากที่มีการยกเลิกข้อสงวนดังกล่าวได้มีการแต่งตั้งนายพลหญิงขึ้นในปี พ.ศ. 2539

ข้อ 10 เกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2538

1.4 กติการหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

สาระสำคัญ

กติการหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ประกอบด้วยวรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ 53 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้ วรรคอารัมภบท กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐด้านสิทธิมนุษยชนตามกฎหมาย สหประชาชาติ รวมทั้งหน้าที่ของบุคคลที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และได้รับสิทธิทั้งด้านพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน

1) กล่าวถึงสิทธิในการกำหนดเจตจำนงตนเอง (right of self-determination)

2) กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐภาคีที่รับรองจะเคารพและประกันสิทธิของบุคคล รวมถึงการห้ามการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลทาง เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง สัญชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ถิ่นกำเนิด หรือสภาพอื่นใด โดยจะ

ดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติภายในประเทศ ประกันว่าบุคคลที่ถูกละเมิดจะได้รับการเยียวยา ไม่ว่าบุรุษหรือสตรีจะได้รับสิทธิพลเมืองและการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน การลิดรอนสิทธิในสถานการณ์ฉุกเฉิน และการห้ามการตีความกติกาในอันที่จะไปจำกัดสิทธิและเสรีภาพอื่นๆ

3) กล่าวถึงสาระของสิทธิในส่วนที่เป็นสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในการมีชีวิตอยู่ เสรีภาพจากการถูกทรมาน การห้ามบุคคลมิให้ตกอยู่ในภาวะเยี่ยงทาส การห้ามบุคคลมิให้ถูกจับกุมโดยตามอำเภอใจ การปฏิบัติต่อผู้ถูกลิดรอนเสรีภาพอย่างมีมนุษยธรรม การห้ามบุคคลถูกจำคุกด้วยเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ตามสัญญาได้ เสรีภาพในการโยกย้ายถิ่นฐาน ความเสมอภาคของบุคคลภายใต้กฎหมาย การห้ามมิให้มีการบังคับใช้กฎหมายอาญาย้อนหลัง สิทธิการได้รับรองเป็นบุคคลตามกฎหมาย การห้ามแทรกแซงความเป็นส่วนตัว การคุ้มครองเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก การห้ามการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสงครามหรือก่อให้เกิดความเกลียดชังทางเชื้อชาติ สิทธิที่จะชุมนุมอย่างสันติ การรวมกันเป็นสมาคม สิทธิของชายหญิงที่อยู่ในวัยที่เหมาะสมในการมีครอบครัว การคุ้มครองสิทธิเด็ก และการที่พลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ การรับรองว่าบุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคกันตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน การรับรองสิทธิของชนกลุ่มน้อยทางเผ่าพันธุ์ ศาสนา และภาษาภายในรัฐ

4) กล่าวถึงการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในกติกา รวมถึงพันธกรณีในการเสนอรายงานของรัฐภาคี การยอมรับอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และขั้นตอนการพิจารณาข้อร้องเรียน

5) ห้ามการตีความไปในทางขัดกับกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ รวมทั้งการมิให้ตีความในการที่จะลิดรอนสิทธิที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

วันที่มีผลบังคับใช้

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง

และสิทธิทางการเมือง เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2509 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2519

ถ้อยแถลงตีความ / ข้อสงวน

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองโดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 โดยมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2540 โดยมีการทำถ้อยแถลงตีความไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

ข้อที่ 2 วรรค 1 เรื่องสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (right to self-determination) ได้ตีความตามปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา กล่าวคือมิให้ตีความว่า “อนุญาตหรือสนับสนุนการกระทำใดๆ ที่จะเป็นการแบ่งแยกหรือทำลายบูรณภาพแห่งดินแดนหรือเอกภาพทางการเมืองของรัฐเอกราชอธิปไตย ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน”

ข้อ 6 วรรค 5 การห้ามประหารชีวิตผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ประเทศไทยแถลงตีความว่าประมวลกฎหมายอาญาของไทย กำหนดว่าเด็กอายุ 14 ปี ไม่ต้องรับโทษ เด็กอายุ 14-17 ปี ศาลสามารถลดโทษลงกึ่งหนึ่ง ส่วนผู้มีอายุเกิน 17 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจลดโทษหรือไม่ก็ได้ รวมถึงโทษประหารชีวิต

ข้อ 9 วรรค 3 การนำตัวผู้ต้องหาเข้าสู่การพิจารณาคดีภายใต้ “โดยพลัน” ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนควบคุมตัวผู้ต้องหา ก่อนนำตัวไปศาลได้ 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับเดินทางมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และสามารถขยายเวลาการควบคุมตัวไว้ได้ไม่เกิน 7 วัน จากนั้นต้องนำตัวมาขออนุญาตจากศาลเพื่อฝากขังต่อไป แต่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 มาตรา 237 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานสอบสวนควบคุมตัวผู้ต้องหาได้เพียง 48 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าได้คุ้มครองกรณีนี้แล้ว

ข้อ 20 วรรค 1 เรื่องการห้ามการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อทำสงคราม รัฐบาลไทยได้ตีความหมายถึง “สงครามตามที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ” ดังนั้น จึงไม่รวมถึงสงคราม

เพื่อป้องกันตนเองในกรณีไทยจำเป็นต้องประจักษ์พยานและชักชวนให้ประชาชนรักชาติในกรณีที่ต้องทำสงครามเพื่อ ป้องกันการรุกรานจากประเทศอื่น

1.5.กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

สาระสำคัญ

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประกอบด้วย วรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ 31 ข้อ แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้ วรรคอารัมภบท มีสาระคล้ายคลึงกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

- 1) กล่าวถึงสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (right of self-determination)
- 2) กล่าวถึงพันธกรณีของรัฐบาลที่จะดำเนินมาตรการต่างๆ อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้น นับตั้งแต่การเคารพ ค้ำครอง ส่งเสริม และทำให้เป็นจริง อย่างเต็มที่ตามที่ทรัพยากรมีอยู่ เพื่อให้มีความคืบหน้า โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ความเท่าเทียมกันระหว่างบุรุษและสตรีในการได้รับสิทธิ การจำกัดสิทธิตามกฎหมาย รวมทั้งการห้ามตีความใดๆ ในกติกานี้ที่จะทำลายสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รับรองไว้ในกติกานี้
- 3) กล่าวถึงสาระของสิทธิ ได้แก่ สิทธิในการทำงานและมีเงื่อนไขการทำงานที่เหมาะสมเป็นธรรม สิทธิที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงาน และสิทธิที่จะหยุดงาน สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการประกันด้านสังคม การคุ้มครองและช่วยเหลือครอบครัว สิทธิที่จะมีมาตรฐานชีวิตที่ดีพอเพียง สิทธิที่จะมีสุขภาวะด้านกายและใจที่ดีที่สุดที่เป็นไปได้ สิทธิในการศึกษา สิทธิในวัฒนธรรมและประโยชน์จากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์
- 4) กล่าวถึงพันธกรณีในการจัดทำรายงานของรัฐบาล บพบาทของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมในการตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีร่วมกับกลไกอื่นๆ ของสหประชาชาติ รวมทั้งการให้ข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพันธกรณีของกติกานี้ การดำเนินการของรัฐบาลที่จะร่วมมือในระดับระหว่างประเทศในการส่งเสริมสิทธิตามกฎหมาย การห้ามการตีความ บทบัญญัติเพื่อจำกัดหน้าที่ของกลไกสหประชาชาติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายบัตรและ

ธรรมนูญขององค์กร รวมทั้งการไม่ตีความในทางที่จะจำกัดสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

- 5) กล่าวถึงการเข้าเป็นภาคี และการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกติกานี้

วันที่มีผลบังคับใช้

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2509 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2519

ถ้อยแถลงตีความ / ข้อสงวน

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมโดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2542 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 โดยได้ทำถ้อยแถลงตีความของข้อที่ 1 วรรค 1 เกี่ยวกับสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของตนเอง (right to self-determination) เช่นเดียวกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยให้หมายความตามปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา ซึ่งเป็นผลของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเมื่อปี พ.ศ. 2536 ว่า สิทธิดังกล่าวมิให้ตีความอนุญาตหรือสนับสนุนการกระทำใดๆ ที่จะเป็นการแบ่งแยก หรือทำลายบูรณภาพแห่งดินแดน หรือเอกภาพทางการเมืองของรัฐเอกราชอธิปไตย ทั้งนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงแต่บางส่วน

1.6.อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

สาระสำคัญ

อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบประกอบด้วยวรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ 25 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) กล่าวถึงคำจำกัดความ “การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ” ว่าหมายถึงการจำแนก การกีดกัน การจำกัด หรือการเอื้ออำนวยพิเศษ เพราะเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย หรือชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์ โดยไม่รวมถึงการปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างบุคคลที่เป็นพลเมืองและไม่ใช่พลเมือง นโยบายของรัฐบาลและการดำเนินมาตรการเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ เช่น การห้ามการโฆษณาชวนเชื่อ การประกันสิทธิประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุคคลภายใต้กฎหมาย ทั้งในด้านสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเยียวยาเมื่อถูกละเมิด การให้ความสำคัญด้านมาตรการในการศึกษา วัฒนธรรม และข้อมูล เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

2) กล่าวถึงคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ และการจัดทำรายงานของรัฐบาล การปฏิบัติงานและการรับเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการ

3) กล่าวถึงกระบวนการเข้าเป็นภาคี และการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของอนุสัญญา

วันที่มีผลบังคับใช้

สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้รับรองอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2508 และมีผลใช้บังคับใช้ในวันที่ 4 มกราคม 2532

ถ้อยแถลงตีความ / ข้อสงวน

ประเทศไทยได้ภาคิอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546 โดยในการเข้าเป็นภาคี ได้ทำถ้อยแถลงตีความทั่วไปว่า รัฐบาลไทยจะไม่ตีความหรือใช้บทบัญญัติใดๆ ที่ปรากฏในอนุสัญญาเป็นพันธกรณีที่เกินกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายภายในได้บัญญัติไว้ และการตีความหรือใช้บทบัญญัติดังกล่าวจะจำกัดหรือเป็นไปตามตราสารด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่นที่ไทยเป็นภาคี นอกจากนี้ ยังได้ตั้งข้อสงวนเป็นการเฉพาะไว้อีก 2 ข้อ ได้แก่

ข้อ 4 ซึ่งรัฐบาลไทยตีความว่า ข้อบทดังกล่าวที่ให้รัฐบาลดำเนินการเชิงบวกในการจัดการกระตุนหรือการเลือกปฏิบัติตามที่ระบุในข้อ 4 (ก) (ข) (ค) ก็ต่อเมื่อพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องออกเป็นกฎหมายเท่านั้น

ข้อ 22 ว่าด้วยกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างรัฐบาลที่ไม่สามารถเจรจาตกลงด้วยวิธีการอื่นใด และรัฐคู่กรณีเสนอให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศพิจารณา (ข้อมูลจาก nhrc.or.th/meny_context.php?doc_id=29)

2. องค์กรรัฐ / เอกชน / องค์กรด้านสิทธิ

2.1 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

422 ถนนพญาไท (ใกล้เชิงสะพานหัวชาติ) เขตประทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ 0-2219-2983 โทรสาร 0-2219-2983 สายด่วนร้องเรียน 1377
E-mail : promotenetwork@nhrc.or.th Website : <http://www.nhrc.or.th>

2.2 มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม

๔๐๙ ซ. โรหิตสุข ถนนประชาจารุรักษ์บำเพ็ญ ห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐
โทรศัพท์/โทรสาร : (๐๒)๖๔๑-๐๔๓๗-๙ Email: tv@s@thaivolunteer.org

2.3 คณะกรรมการคานอลิกเพื่อคุณมยุดิธรรมและสันติ (ยส.)

2492 ถ.ประชาสงเคราะห์ 24 ห้วยขวาง ดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2275-7783, 0-2277-4625 โทรสาร 0-2692-4150
www.jp@thai.org

2.4 สภานายความ

เลขที่ ๗/๘๙ อาคาร ๑๐ ถนนราชดำเนิน แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ
โทรศัพท์ 0-2629-1430 www.lawyerscouncil.or.th

2.5 สถาบันเพื่อสิทธิชุมชน

๓ ถนนวิไลย ซ.๑ ต.ห้วยยา อ.เมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๐๐
โทร. / แฟกซ์ 053-201 796

2.6 กลุ่มกระเจกเงา

สำนักงานกรุงเทพ

อาคารเลิศปัญญา 41 ชั้น 9 ห้อง 907 ซอยเลิศปัญญา ถนนศรีอยุธยา 12
แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02-642-7991-2 โทรสาร 02-642-7991 ต่อ 18
E-mail : webmaster@mirrorfoundation.org

สำนักงานเชียงราย

เลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๑ บ้านห้วยขม ตำบลแม่ยาว อำเภอเมือง เชียงราย ๕๗๑๐๐
โทรศัพท์ 053-737412-3

2.7 สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

บริษัทไอทีวีจำกัดมหาชน ๑๐๑๐ อาคารชินวัตรทาวเวอร์ ๓ ชั้น ๑๓ ถนนวิภาวดี
รังสิต จตุจักร ลาดยาว กรุงเทพฯ ๑๐๙๑๑

2.8 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์-คณะนิติศาสตร์

รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร
๒ ถนนพระจันทร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
www.archanwell.org

2.9 กลุ่มสิทธิชุมชนอำเภอแม่เอย

๓๐ ม.๑๔ บ้านร่มไทย ต.ท่าตอน อ.แม่เอย จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๔๐

2.10 คณะกรรมการคานาโกลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์

เลขที่ ๑๒๒/๖-๗ ชั้น ๔ ซอยนาครสวรรค์ ถนนนนทบุรี แขวงช่องนนทรี
เขตยานนาวา กทม. ๑๐๑๒๐
โทรศัพท์ 0 2681 5423, 0 2681 7853 โทรสาร 0 2681 5423
e-mail : cegthai@hotmail.com

2.11 มูลนิธิผู้หญิง

295 ซอยเจริญสุขุมวิท 62 บางพลัด กทม. 10700
โทร. 0-2433-5149, 0-2435-1246, โทรสาร. 0-2434-6774
E-mail : ffw@womenthai.org

2.12 มูลนิธิเพื่อนหญิง

386/61-62 ซ.รัชดาภิเษก 42 (ซอยเฉลิมสุข) ถ.รัชดาภิเษก แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2513-1001 โทรสาร. 0-2513-1929 อีเมล :
contact@friendsofwomen.net

2.13 สภาองค์กรสิทธิแรงงาน

โทรศัพท์ (202) 387-4884 โทรสาร : (202) 387-3292
www.workersrights.org

2.14 มูลนิธิเด็ก

95/24 หมู่ที่ 6 ซ.กระทุ่มล้ม 18 ถ.พุทธมณฑล สาย 4 9.กระทุ่มล้ม
อ.สามพราน จ.นครปฐม 73220
โทรศัพท์ 0-2814-1481-7 โทรสาร 0-2814-0369 www.ffc.or.th

2.15 มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

195/16 ถนนจรัลสนิทวงศ์ 12 แขวงท่าพระ เขต บางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ
10600

โทรศัพท์ 0 2412-1196 , 0 2412 – 0739 โทรสาร 0 2412 – 9833

www.thaichildrights.org

2.16 มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี

1047 - 51 ฝั่งหลวงคอมเพล็กซ์ ซอยอมรพันธ์ 12 หมู่ 7 ถนนพหลโยธิน
คลองถนน บางเขน กรุงเทพฯ 10220

โทรศัพท์ 972-5489-90

email : help@pavena.thai.com www.pavena.thai.com

2.17 ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการเอ็มพาวเวอร์

57/60 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2526-8311 โทรสาร 0-2526-3294

empower.foundation@Thai.com www.empowerwomen.com.org

(1) ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ สาขารุงเทพฯ

อาคาร 3 ชั้น 3 ซ.พัฒนาพงศ์ ถ.สุรวงศ์ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ
10500 โทรศัพท์ 0-2236-9272 โทรสาร 0-2236-9272

(2) ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ สาขาเชียงใหม่

72/2 หมู่บ้านมิ่งมิตรนิเวศน์ ถ.ทิพย์เนตร ต.หายา อ.เมือง จ.เชียงใหม่
50100 โทรศัพท์ 0-5328-2504 โทรศัพท์ 0-5320-1248

(3) ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ สาขาเชียงราย

278/4 ถ.เกาะไทร อ.แม่สาย จ.เชียงราย 57130

โทรศัพท์ 0-5373-3828 โทรศัพท์ 0-5373-3828

บรรณานุกรม/เอกสารอ้างอิง

ข้อกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิชนเผ่าใน
ประเทศไทย,ศราวุธ ประทุมราช ,ธันวาคม 2549

ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน ,หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม,ธันวาคม 2001

แผนงานและแนวยุทธศาสตร์เพื่อการประกาศพระกิตติคุณและก่อตั้งคริสตจักร สภา
คริสตจักรในประเทศไทย ค.ศ.2007-2010, สำนักงานสภาคริสตจักรในประเทศไทย,2007

ยุติการทรมาน,มูลนิธิสมผสานวัฒนธรรม และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
,มิถุนายน 2550

สิทธิมนุษยชน รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศไทยสำคัญ
,ศราวุธ ประทุมราช บรรณาธิการ,ธันวาคม 2544

สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย, คุณหญิงอัมพร มีสุข และศ.เสนต์ จามริก ,สำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ,กรกฎาคม 2549

สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนของชนเผ่าและชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงในประเทศไทย ,จำลอง อินทวงษ์ ,ธันวาคม 2549

เสียงชนเผ่า,ศูนย์ปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาประชาชนบนพื้นที่สูง,ปีที่ 1 ฉบับที่ 2
,สิงหาคม 2550

www.Learners.in.th/blog/piyaporn-396/27181

www.nhrc.or.th/meny_context.php?doc_id=29

www.womenthai.org

www.friendsofwomen.net

คณะผู้จัดทำ

ศจ.ถาวร	สุติศา
คศ.อำพันธ์	สุริยนต์
ผป.เทวินทร์	สมจิตร
ผป.ทวิชาติ	จันทรวงศ์
อจ.นัฐพงษ์	มณีกร
อจ.ขวัญจิตร	คำแสน
คุณวาทิง	จำปากุล

รวบรวม

ผป.เทวินทร์	สมจิตร
-------------	--------

จัดทำโดย

หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม
3-7 ถนนเจริญเมือง ตำบลวัดเกต
อำเภอเมือง เชียงใหม่ 50000
โทรศัพท์ (053) 302570, (053) 302572
โทรสาร (053) 302570
E-mail: sdsdcm@loxinfo.co.th,
sdsdcm@hotmail.com
www.sdsucct.blogspot.com